

induplati

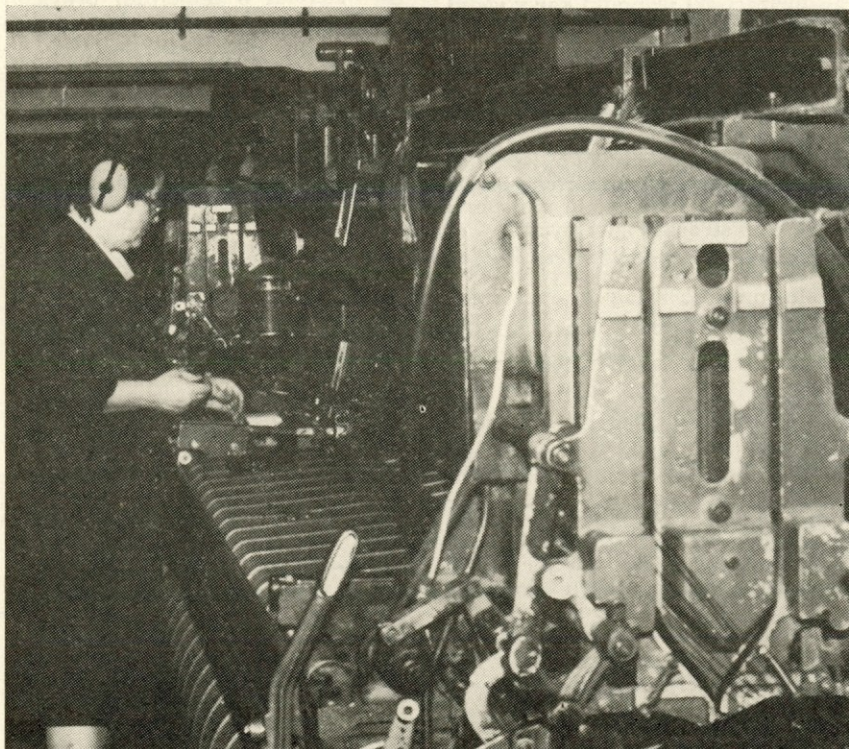
Konoplan

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXXVI.

MAREC 1988

Prizori iz delovnega okolja in zasebnega življenja delavk Induplati.

Levo zgoraj: KARLA KUŠAR pri popravilu prigrad v nemški firmi Gottschalk.

Desno: IVANKA GOLOB iz predilnice z dvojčkoma Andražem in Anžetom.

Spodaj: tkalka Ana Hanzlovski.

NIZEK DOHODEK V LETU 1987

Ob obravnavanju rezultatov poslovanja za leto 1987 smo večkrat omenjali prenezek dohodek, ki kljub 11,3 % zaostajanju povprečnih čistih osebnih dohodkov za povprečjem SRS, ni omogočil popolne usklajenosti izplačanih sredstev za osebne dohodke z določili družbenega do-

govora. Ta sredstva so bila namreč za 4,5 % višja od družbeno primerne osebne dohodka, izračunana na podlagi Metodologije iz podatkov bilance uspeha. Vzrok za prenezek dohodek bomo najlažje ugotovili iz medsebojne primerjave indeksov rasti posameznih kategorij.

Kategorija	Indeks (1986 = 100)
Proizvodnja tkanin v m ²	112
Proizvodnja konfekcije v Nh	124
Izvoz na konvertibilno področje v US \$	135
Prilivi od izvoza za konvertibilno področje v din	331
Rast tečajev konvertibilnih valut	231
Izvoz na klirinško področje v O \$	104
Prilivi od izvoza na klirinško področje v din	204
Rast tečaja obračunskega dolarja	191
Prodaja na domačem trgu	187
Celotni prihodek	212
Stroški poslovanja	331
Dohodek	117

Poleg prikazanih kategorij je potrebno ob ugotavljanju vzrokov za prenezek dohodek upoštevati tudi revalorizacijsko bilanco, in sicer:

Element	Vrednost v 000 din
Revalorizacijski prihodki	9,655.705,—
Revalorizacijski odhodki	707.240,—
Razlika — del za poslovni sklad	8,948.465,—
Revalorizacijski prihodki v breme stroškov	3,993.344,—

Iz prikazanih podatkov je razvidno, da za prenezek dohodek nikakor ni bil vzrok padec fizičnega obsega proizvodnje, saj je bila proizvodnja tkanin, merjena v m², višja za 12 %, proizvodnja konfekcije pa za 24 %. Prvi vzrok je v razkoraku med rastjo tečajev tujih valut, obračunskega dolarja ter prodajnih cen naših proizvodov na domačem trgu na eni strani in povečanjem stroškov poslovanja na drugi strani. Pri izvozu na konvertibilno področje smo le s 35 % povečanjem fizičnega obsega izvoza uspeli s prilivi v dinarjih doseči enako rast stroškov poslovanja. Le-ta je znašala 231 %, tečaji konvertibilnih valut pa so pri naši dinamiki izvoza porasli v povprečju za 131 %. Še večji razkorak je bil dosežen pri izvozu na klirinško področje, kjer je fizična rast izvoza znašala 4 %, prilivi v dinarjih pa so se povečali za 104 %, kar je bilo kar za 127 odstotnih točk počasneje od rasti stroškov poslovanja. Tečaj obračunskega dolarja se je namreč v primerjavi z letom 1986 v povprečju povečal le za 91 %. Na domačem trgu beležimo še večji razkorak med rastjo stroškov poslovanja in vrednostjo prodaje. Potrebno pa je omeniti, da so bile cene naših proizvodov skoraj vse leto pod ukrepi družbene kontrole cen, kar pa za naše dobavitelje vsaj v polni meri ne moremo trditi, saj smo bili prisiljeni plačevati še razne dodelave, nove proizvode in podobno.

Zaradi sprememb obračunskega sistema pa nazadovanje dohodka in enormno povečanje stroškov poslovanja ne moremo obravnavati brez analize revalorizacijske bilance. Iz prikazanih podatkov je razvidno, da revalorizacijski prihodki kar v višini 3.993.344.000 din povečujejo stroške poslovanja in tako zmanjšujejo dohodek. Kljub temu, da so revalorizacijski prihodki visoki, pa zaradi pretežnega zagotavljanja poslovanja z lastnimi viri ne zadoščajo za celotno pokrivanje kontrolne revalorizacije lastnih trajnih virov poslovnih sredstev. Razliko je potrebno pokriti iz stroškov poslovanja. Poleg tega bremenijo stroške poslovanja še revalorizacija porabe zalog materiala, prodaje zalog gotovih izdelkov in amortizacija.

Našo analizo vzrokov nižjega dohodka bi lahko strnili v dve skupini, in sicer na vzroke, ki vplivajo na prenezek celotni prihodek in na vzroke, ki vplivajo na previsoke stroške poslovanja. Na nižji celotni prihodek je v obravnavanem obdobju vplivala počasnejša rast tečajev konvertibilnih valut in predvsem klirinškega dolarja ter administriranje na področju domačih cen. Na višje stroške poslovanja pa je vplivalo neprestano povečevanje cen surovin in repromaterialov in del revalorizacijskih prihodkov, ki bremenijo stroške poslovanja.

Franc Velepec

O UPOKOJITVAH ...

Zadnje čase se v javnosti vse bolj razširjajo govornice o možnostih za povečanje starostne meje za odhod v pokoj. Na njihovo širitev vplivajo tudi vesti v javnih občilih. Ena takšnih vesti, ki je vzburla duhove, je bila objavljena tudi v zadnji februarški sobotni prilogi. V članku z naslovom »Zdravil bo dovolj« so objavljene nekatere zadeve, ki jih je obravnaval zvezni komite za delo, zdravstvo in socialno varstvo. Med drugim piše tudi tole:

»Člani komiteja so ocenili, da je nujno potrebna revizija pravic iz pokojninsko-invalidskega zavarovanja, vendar se niso strinjali glede korenitih sprememb, ki jih je ponudila strokovna skupina v zveznem komiteju.

Povečanje starostne meje za odhod v pokoj s 60 na 63 let za moške in s 55 na 58 let za ženske, je ena najpomembnejših predlaganih sprememb.«

Bralce Konoplana opozarjamo, da je to samo ideja. Potrebna je precejšnja procedura, preden bi se to uveljavilo v praksi. Tudi če bi skupščina skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja SFRJ to potrdila, bi se moralo pred uveljavitvijo te določbe spreminiti nekaj zakonov, ki obravnavajo pravice in obveznosti zavezancev za invalidsko-pokojninsko zavarovanje. Najprej bi morali spremeniti ustrezne določbe v zveznem zakonu o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Ur. l. SFRJ, 23/82), nato v republiškem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. SRS, 27/83), nazadnje pa še v statutu skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji (Ur. l. SRS, 40/83).

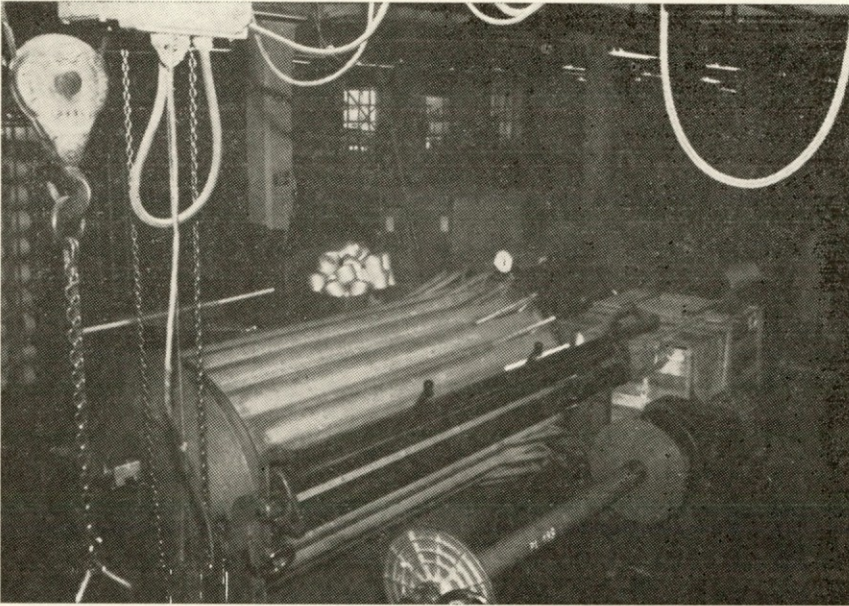
Zaradi navedenega zaenkrat še ni bojzani za kakršnokoli spremembo vesti o povečanju starostne meje za odhod v pokoj. To je šele predinformacija. Če bi prišlo do morebitnih predlogov oziroma sprememb starostne meje, bo o tem kadrovske splošni sektor pravočasno obvestil delavce Industrije preko oglasnih desk ali na drug način.

Iz KSS

**DOPISUJTE
V NAŠE
GLASILO**

INVESTICIJSKA DELA

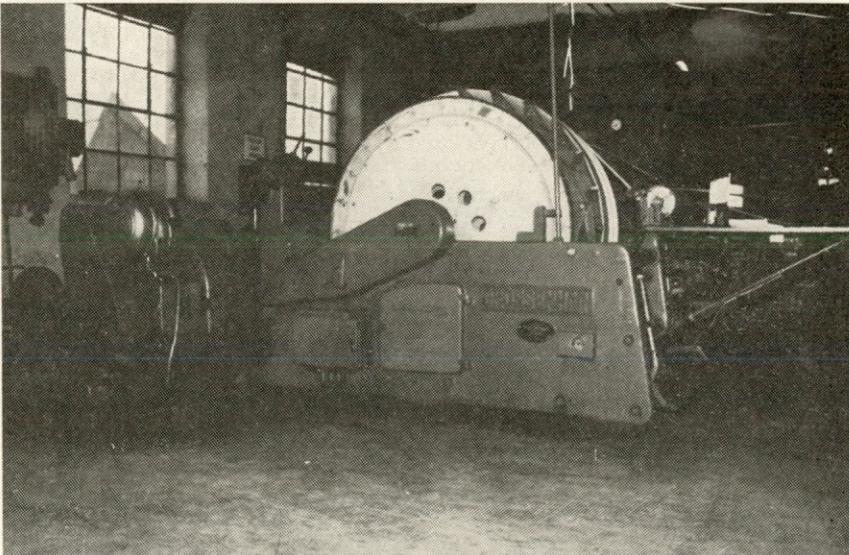
V marcu bodo v pripravljalnici namestili novo snovalo HACOBA. Zato zanj delavci pripravljajo prostor. V prvem nadstropju pripravljalnice so že odstranili tri betonske stebre. Namesto njih bodo uporabili nosilce na strehi, kateri bodo držali strop. Strešni nosilci so že zabetonirani, ravno tako je zazidanih dvojje oken. Gradbena dela opravljajo delavci SGP Grosuplje.

V zvezi s to namestitvijo bodo morali v pripravljalnici prezpostaviti nekaj strojev. Enega bodo odstranili, dve snovali in votkovno previjalni stroj Schweiter pa premestili. Pri tem bodo temeljito prenovili tudi samo proizvodno dvorano pripravljalnice (beljenje in nova razsvetljava).

Zgornja slika prikazuje stroje, katere bo v kratkem »izpodrinilo« novo snovalo, zato jih bodo premestili.

Na srednji sliki je snovalo Grossenheim, ki je odslužilo svojemu namenu in bo po namestitvi novega stroja in prezpostavitvi že obstoječih strojev odstranjeno iz proizvodnje.

Spodnja slika pa kaže prostor, kjer bo nameščen previjalni stroj Schweiter. Na tem mestu so bili doslej zabojniki s prejo.

DELA V VZDRŽEVANJU V JANUARJU

Konec leta in v januarju so delavci vzdrževanja v delovni organizaciji opravili naslednje zadeve:

— Pred novim letom so opravili remont na širinsko razpenjalnem stroju Artos.

— En teden v januarju so bili zavzeti z obnavljanjem starega širinsko razpenjalnega stroja v oplemenitilnici.

— Zaradi pojavljanja napak na nekaterih strojih v predilnici so nekaj dni posvetili njihovi odpravi.

— Konec decembra in januarja so vzdrževalci sodelovali pri nameščanju centralnega ogrevanja v pripravljalnici ter v ženski garderobi tkalnice. V tej garderobi so položili nove ploščice in obnovili umivalnike ter armature.

Vseskozi pa se pojavljajo tekoča popravila, ki trajajo en dan ali samo nekaj ur. Sedaj v zimskem času so to zlasti okvare na vodovodnih in parovodnih inštalacijah, ki so v glavnem povezane s slabim materialom radiatorjev ali parovodnih cevi.

SLUŽBENE ODSOTNOSTI ZAPOSLENIH ŽENA

Delavka na službeni poti! Za tisto, ki je še žena, mati in gospodinja, to ne pomeni samo 8-urno dnevno odsotnost. Takšna ženska je zdoma nekaj dni ali celo tednov. Doma običajno gospodinjstvo še nekoliko teče, saj morajo mož in otroci jesti. Ponavadi prevzame ženin delež mož ali bližnja stara mama. Pospravljanje stanovanja, pranje in likanje ter druga nujna dela so pa v glavnem domena ženske, zato jo tudi počakajo. Zato mora takšna »potovalka« neredko vzeti en dan dopusta, da stanje vsaj v grobem spravi v red.

Sodobni čas je začel žensko delo zelo približevati moškemu. In če ženska opravlja delovne naloge, ki zahtevajo stik s poslovnimi partnerji, zlasti še v tujini, je občasno potovanje nuja. Zato se mora s tem sprizniti in doma že vnaprej pripraviti nanj.

V naši delovni organizaciji so daljša potovanja žensk bolj izjema kot pravilo. Odgovornejša dela, ki zahtevajo obiske poslovnih partnerjev, opravljajo večinoma moški. Seveda je tudi nekaj delavk občasno odsotnih daljše obdobje. Vendar tiste, ki imajo odrasle otroke ali so brez družine, odhod z doma ne skrbi v tolikšni meri. Najbolj pogrešajo materino nekajdnevno odsotnost z doma družine z majhnimi otroci ali tradicionalne družine, kjer velja, naj bo ženska zgolj za štedilnikom.

Ker je bilo v zadnjem času v delovni organizaciji kar nekaj delavk, ki so službeno odšle v tujino, sem se z nekaterimi pogovarjala tudi za Konoplan.

KARLA KUŠAR — šivilja v razvojnem sektorju

Konec januarja in v začetku februarja je bilo nekaj delavk in delavcev Induplati na službeni poti v Nemčiji, v kraju Kassel. Bili so v firmi Gottschalk. Tja so odšli zaradi reklamacij na prigradah. Popravljali oziroma odpravljali so napake na sprednjih vratih. Te prigrade so bile še zapakirane, zato so imeli več dela z odpiranjem in ponovnim pakiranjem kot pa s samim popraviljem majhne napake.

»Nekateri smo v Nemčiji prebivali dvanajst dni,« je povedala Karla. »Vsak dan smo delali od 7. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah pa samo 8 ur. Stanovali smo v privatnih sobah. Časa za ogled mesta in okolice nismo imeli na pretek. Po mestu smo šli samo sobotno in nedeljsko popoldne.

Kako je moja odsotnost z doma sprejela družina? — To je bilo prvič, da sem bila toliko časa ločena od domačih. Prvikrat sem bila tudi v tujini.

Doma imam dva otroke, ki sta stara 11 in 7 let ter moža. Varstvo otrok sta prevzela mož in stara mama. Mož je moral en teden vzeti celo dopust.

Odhod z doma me je kar precej skrbel. Zelo sem namreč navezana na družino, otroci pa name. Zlasti me je pogrešal mlajši sin. Še bolj nerodno pa je bilo to, da smo bili ob odhodu v Nemčijo prepričani, da bomo ostali tam teden dni. Ko pa smo pričeli z delom, se je pokazalo, da ga je precej več, kot smo planirali. Tako se je en teden raztegnil na dvanajst dni. To me je precej motilo, saj sem doma vse pripravila tako, kot da bomo ob tednu že skupaj.

Seveda za mojo odsotnost domači niso bili preveč navdušeni. Mož mi sicer ni nasprotoval, rekel je le, naj se sama odločim za pot.

Mojo skrb za domače pa je blažila telefonska povezava. Če si nekje daleč, spoznaš neprecenljivo vrednost te komunikacije.

Doma je kuhanje prevzel mož, pranje, likanje in pospravljanje pa je ostalo meni. Zato en delovni dan po prihodu domov tudi nisem šla v službo. Morala sem sproti, se dodobra nagovoriti z domačimi in odpočiti.

Ali bi še kdaj odšla v tujino? — Morda, saj me v drugo ne bi več tako zelo skrbelo za družino kot me je sedaj. Pa tudi zato, ker sem spoznala, da so tudi tujci prijazni. Pri Gottschalku so bili vsi zelo prijazni z nami. Razkazali so nam svojo konfekcijo. Njihove proizvodne dvorane so zelo prostorne. Vsak šotor ali prigrado postavijo ali pregledajo.

VERA STREL in MARTINA GREGORČIČ — šivilji šotorov v oddelku konfekcije Mokronog

Vera in Martina sta bili tudi v firmi Gottschalk v Nemčiji, vendar nekoliko manj časa kot ostali člani ekipe, ki je odpravljala napake na izvoženih prigradah. Tja sta odšli kot pomoč trem delavcem iz Jarš. V tujini sta bili od 1. do 5. februarja.

Seveda ni bilo enostavno zapustiti domačih. Obedve imata družino. Vera ima 11-letnega otroka. Martina pa ima dva otroke. Eden je star 12 let, drugi pa je še predšolski, šteje 4 leta. Moža obeh delavk sta zaposlena. Vendar je pri varstvu otrok v obeh primerih sodeloval tudi mož. Pri Veri sta v gospodinjini nekajdnevni odsotnosti prevzela skrb za gospodinjstvo mož in stara mama. Pri Martini pa je kuhanje in varstvo otrok prevzel mož. Seveda niso bili domači najbolj navdušeni nad odhodom mater in žen od doma, vendar so se morali s tem kar sprizniti. Služba je le služba in včasih zahteva kakšne hitre ter nepredvidene odločitve.

Pa bi katera od njiju še kdaj odšla ven? — Vera je rekla, da ne bi imela nič proti temu, tudi če bi šlo za nekajdnevno odsotnost. Vendar bi veliko raje kot zaradi dela odšla na kakšen izlet, kjer bi si lahko ogledovala znamenitosti tujine. V tem primeru pa si ni bilo mogoče ničesar ogledati, ker je bil cel dan namenjen samo delu.

ERNA VODNJOV — tehnolog v razvoju III.

Odkar je bila Erna na službeni poti v tujini, je minilo že kar nekaj časa. Leta 1985 in 1986 je odšla na ogled dveh mednarodnih tekstilnih sejmov Heimtex. Obakrat je šlo za 4 do 5-dnevno odsotnost od doma. Prvikrat je bila v Frankfurtu, naslednje leto pa v Salzburgu.

Frankfurtski sejem je največji sejem tekstila za notranjo opremo v Evropi. Na njem proizvajalci razstavljajo vse za opremo doma — od brisač, zaves, kopalniške opreme do preprog. Sejmski prostor je ogromen, ravno tako je na njem veliko dobrih proizvajalcev. Zato sta si Erna in vodja razvoja Ivo Sešek ogledala samo tisto, kar se tiče Induplati (zavese, prte, dekorativne tkanine, markize).

Takšni sejmi so komercialnega značaja. Na njih so prisotni kupci iz celega sveta. Predstavniki Induplati se kakšnega od njih udeležijo zaradi tega, da so seznanjeni z najnovejšimi modnimi trendi iz celega sveta. Tu vidiš modne smernice za naslednje sezone. Vendar, pravi Erna, bi se dalo v Induplati narediti samo dobrih 5% prikazanega, saj je naša strojna opremljenost in kakovost materiala v primerjavi z razvitim svetom močno pod povprečjem. Kopiranje zato ni, pač pa pri nas uporabljajo tuje barvne karte, kar pa je predstavljeno tudi v revijah.

Kako se je z Erninim odhodom spriznila njena družina? — »Ko sem končala višjo šolo in se zaposlila na sedanjem delu, sem vedela, da moje delo zahteva nenehno seznanjanje z novostmi v svetu in sledenje novitetam. Pri nas v Induplati je malo obiskov raznih svetovnih sejmov, v nekaterih podjetjih dajejo temu še večji poudarek.

Mož mojim odhodom ni nasprotoval, saj ve, da imam odgovorno delo. Pač pa meni le ni bilo vseeno, da sem od majhnega otroka odšla za več časa kot običajno. Ob moji prvi službeni poti je bila hčerka stara dve leti, pa še zbolela je ravno tisti čas. Zato me je na potovanju ves čas skrbelo zanjo. Zaupala sem varstvu moža in stare mame, vendar to ni isto kot če bi bila sama ob otroku. Najraje vidim, da je cela družina doma oziroma da odpotujemo skupaj. Pa četudi za več dni.«

Pripravila L. L.

SREČA DOMUJE V ŠTIRIH OČEH

Dvojčki — dve posteljici, dve steklenički (označeni z imenom vsakega od njih), dve dudi, dva vozička, dva stolčka, dvoje lačnih ust, skratka — dvoje skrbi. Ti podvojeni skrbi sta položeni samo v dvoje materinih rok. Nežne in ljubeče roke brez premora previjajo in hranijo zdaj eno štručko, hip zatem pa že drugo. Ko je drugi otrok urejen, se neredko oglasi spet prvi. Mamica se ne ujezi. Vztrajno jima streže in nudi ljubezen. Nobenemu je nič ne manjka. Eno ljubezen mati podvoji. Vsa utrujenost kot po čudežu izgine, ker mora izginiti, saj otrok ne razume, da ima mati delo z dvema bitjecema, ne enim samim.

Tolikokrat smo že slišali, da skrb za dvojčke ni enaka ukvarjanju z enim samim otrokom. Toda o tem običajno govorijo vzgojitelji, zdravniki, tisti, ki dvojčkov niso nikdar vzgajali celo življenje. Tiste matere in tudi očetje, ki z njimi živijo od prvega nežnega joka do popolne osamosvojitve, pa o tem sploh ne govorijo. Svojih življenjskih izkušenj običajno nočejo obešati na veliki zvon. Vendar je prav pogovor z njimi najbolj zanimiv. Vsak ima svoj način vzgoje za otroka. Ker so dvojčki pri porodih običajno šibkejši, vsak zase trepeta za njihovo življenje in nadaljnje zdravje.

Zato sem obiskala nekaj sodelavk, ki imajo različno stare dvojčke. Od enega leta otrokove starosti do dvajsetih let. Iz njihovih odgovorov je razvidno, da imajo svoje podvojene skrbi zelo rade. V začetku so se jim morda še bolj posvečale kot enemu samemu otroku. Vendar so vse te skrbi za naraščaj potisnile v ozadje. V pogovoru se spominjajo predvsem svetlih trenutkov dela z otroci. Ne tarnajo nad njimi — sicer so pa dvojčki običajno bolj pridni kot edinčki, saj kmalu spoznajo, da ima mati samo dve roki in ne štiri.

PRIPRAVA NA DVOJČKE ŽE PRED PORODOM

Da bo rodila dvojčke, je v petem mesecu nosečnosti izvedela IVANKA GOLOB, ki je zaposlena v predilnici. Vest je sprva spremljalo prese-nečenje, kasneje pa sta se oba z možem veliko pripravljala na prihod dveh kričacev v podstrešne prostore stanovanjske hiše moževih staršev v Preserjah.

Proti koncu 8. meseca nosečnosti je Ivanka 7. novembra 1985 v ljubljanski porodnišnici povila dva fantka. Andraža in Anžeta. Vsi so bili zdravi, zato so prišli domov že po desetih dneh.

Vse mamice enega otroka si predstavljajo, da se je potem šele pričelo resno delo z otrokoma. Vendar Ivanka ne tarnja nad predlansko zimo. Fantka, ki sta dvojajčna dvojčka, sta bila zelo pridna. En mesec sploh nista jokala, vendar sta se

normalno razvijala. Če sta bila doma oba z možem, sta si opravilo z otroki porazdelila. Vsak je previl in nahranil enega. Spočetka sta se otroka prebujala ob različnem času, kasneje pa se je to uredilo tako, da je mamica medtem, ko sta spala, lahko marsikaj naredila. Ko sta bila otroka stara okrog 4 mesece, je mož odšel na služenje vojaškega roka. Takrat je malo več dela odpadlo na Ivanko. Vendar pravi, da sta bila v tem času otroka že izven najhujšega.

Ivankin porodniški dopust je trajal 15 mesecev. Sedaj pa bo do 3. leta otrokove starosti delala samo 4 ure dnevno. Ob dopoldnevih je na delu od 6. do 10. ure, ob popoldnevih pa od 18. do 22. ure. Na otroke pazita starša, zato z možem delata vedno ločeno. Skoda je le to, da jima v službi ne gredo na roko. Njuni nadrejeni težko (ali pa sploh nočejo) razumejo, da je skrb za dva

enako stara otroka zahtevnejša od varovanja enega otroka. Ko bo jeseni Ivanka spet pričela delati 8 ur dnevno, namerava voditi otroka v varstvo v bližnji vrtec. To pa bo potegnilo za seboj razne ovire. Trenutno dela Ivanka v dveh izmenah. Varstvo otrok v vrtcu pa bo zahtevalo samo dopoldansko delo ali ustrezno razporeditev z možem. Mlada mati upa, da bo naletela na razumevanje pri nadrejenih.

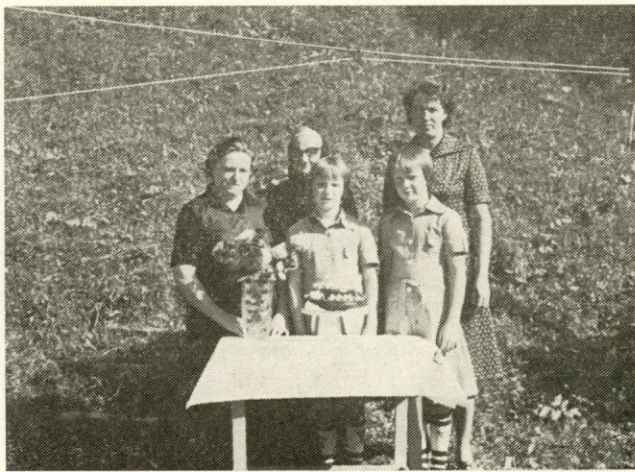
Ko sem bila na obisku v Ivankinem stanovanju, sem opazila, da sta otroka precej živahna. Mati je o otrocih povedala naslednje: »Oba dva otroka sta precej živahna. Vendar je eden malo bolj miren. Ko sta bila manjša, mi je to prišlo prav. Tisti, ki je bolj živahen, je bil vedno prvi previt in nahranjen. Drugi pa je mirno čakal na mojo roko.

Na srečo sta zdrava. Razen manjših prehladov ni bilo težav z zdravjem. Tudi razvajena nista, čeprav se oba z možem veliko ukvarjata z njima. Moje naročje ni skorajda nikoli prazno. Enkrat je na kolenih Anže, hip zatem pa Andraž. Sedaj je nekoliko boljše, saj sta se fantka že pričela igrati med seboj. Tako mi včasih dasta nekoliko miru, da uspeh opraviti najnujnejša gospodinjska dela.«

In s čim se je Ivanka poleg varstva otrok v tem času še uspela ukvarjati? »V nosečnosti in tistikrat, ko je bil mož v JLA, sem izvezla veliko gobelinov. Poleg tega pa imam zelo rada rože. Zanje mi nikoli ne zmanjka časa. Sedaj, ko me otroka najbolj potrebujeta, kakšnih posebnih hobijev ne morem gojiti. Pretežni del dneva posvečam otrokom, pospravljanju, kuhanju, pranju in likanju. Ob večerih, ko družinica pozaspi, pa še vedno vzamem v roko šivanko in izdelujem gobeline. Seveda mi gre vse veliko počasneje od rok, kot takrat, ko sem bila še sama.«

Vanda Marolt z dvojčicama Tjašo in Petro

Tri generacije: prva z desne je Majda Kavčič z dvojčicama Andrejo in Bojano

ŠTIRJE V GARSONJERI

Ko je sodelavka VANDA MAROLT z možem kupovala stanovanje, sploh ni pomislila, da bodo v tako kratkem času v njem živeli štirje člani. Menila je, da bo garsonjera za tri ljudi zadoščala za nekaj časa, potem pa se bo našlo kaj večjega. Vendar so življenjski zakoni Vando presenetili...

Nekaj dni pred porodom, že v porodnišnici, je Vanda izvedela, da bo rodila dvojčke. To je bilo pravo presenečenje, saj bi bilo drugače, če bi že vnaprej vedela zanje. Tako je imela doma pripravljene stvari samo za enega otroka. Zato ima vsak otrok tudi različno posteljico.

4. februarja 1987 je Vanda rodila Tjašo in Petro, enojajčni dvojčici. Deklici sta bili rojeni v 7. mesecu nosečnosti, kar nekoliko prezgodaj. Ker sta imeli nizko porodno težo, so dva meseca ostale v bolnišnici vse tri — otroka in mati.

Spočetka ju je Vanda hodila gledat v inkubator in trepetala za njuno zdravje. Ko sta se toliko razvili, da sta jedli po cuclju, je sama skrbela zanje. Spočetka je zato mamica v bolnišnici kvačkala, kasneje pa je bila polno zaposlena s punčkama.

To obdobje je Vandini prišlo zelo prav. V času, ko je ni bilo doma, so mož in njuni starši pripravili vse potrebno za sprejem novih članic. Nakupili so plenice in ostalo otroško perilo, še eno posteljico, voziček za dvojčke ter številne nujne potrebščine.

Kako se Vanda znajde ob obilici dela? »Spočetka sva z možem resda precej dežurala. Dvojčici sta se prebujali ob različnem času. Kmalu pa sta ujeli ritem. Sedaj sta ponoči zelo pridni, podnevi pa spita bolj malo. Pri skrbi zanju mi veliko pomaga mož. Dopoldne sem sama z otrokoma, vendar sem popoldne precej razbremenjena, ko je tudi mož doma. V času, ko dekleti spita, grem sedaj že v trgovino. Seveda hitim domov, saj me skrbi zanju, da si ne bi kaj naredili. Drugih izhodov ob dopoldnevih ne planiram.

Popoldne pa gremo velikokrat ob doma. Otroka sta zelo rada zunaj. Tudi zagoreli sta že.«

Vandina porodniška se bo iztekla letošnjega maja. Potem pa bo treba v službo. Za deklici si je našla zasebno varstvo, saj bi imela z varstvom oziroma zdravjem otrok v vrtcu preveč težav.

Preden sem se poslovila od ljubke Vandine družinice, sva spregovorili še o razlikah med dekletci. Vanda je povedala, da načeloma med njima ni razlikovanja. Enaki sta po kretanjah in obnašanju. Vendar je skrbno mamino oko opazilo, da je ena nekoliko živahnejša. Sicer je pa vse odvisno od dneva. Če eni raste zobe, je bolj nemirna in ko je druga nekoliko prehlajena, je prva pristrana. Kljub temu imata Maroltova

obe hčerki enako rada. Vanda ju enako oblači. Je srečna in vesela, da ima punčki.

ODRAŠAJOČI DVOJČICI — TAKSNE SKRBI KOT PRI VSEH OTROCIH

Družina sodelavke iz trgovine JANE DROLC šteje nekoliko več članov, kot ostale predstavljene družine. Ko je bil Janin prvorojenec star 4 leta, je rodila dvojčici Petro in Majo. Punčki sta sedaj stari 10 let in sta enojajčni dvojčici.

Drolčeva družina ima srečo. S stanovanjem ni imela težav. Z možem sta že pred poroko pričela na Količevem graditi stanovanjsko hišo, v kateri je dovolj prostora za vse tri otroke.

Dvojčici Jane Drolc: Maja in Petra

Jana je za rojstvo dvojčkov zvedela v bolnišnici. Ko je bila na polovici nosečnosti, je zaradi nenadnih krvavitev odšla v bolnišnico. Tam so ugotovili, da bo rodila dva otroka. Ob tej novici je bila zelo vesela. Začetno presenečenje se je pri njej in možu sprevrglo v srečo.

Rodila je s carskim rezom, ko je bila noseča šest mesecev in pol. Dekletci sta imeli zelo nizko porodno težo, zato sta ostali v bolnišnici dva meseca. Mati je odšla domov po 14 dneh. Vendar ju je vsak drugi dan obiskala in spremljala napredek pri njenem razvoju.

Ko je dobila hčerki domov, sta si delo z otroki delila oba z možem. Mož ji je vseskozi stal ob strani. Ponoči je vsak od njiju previjal in hranil enega otroka. Če pa je bilo veliko dela, so priskočili na pomoč še stari starši.

Jana je imela eno leto porodniškega dopusta. Do 3. leta otrokove starosti pa je delala 4 ure dnevno. Sodelavke v prodajalni so razumele njeno občasno stisko, zato so ji marsikdaj priskočile na pomoč, zlasti ob boleznih otrok (zamenjava izmene). Za vse to jim je hvaležna, je poudarila Jana.

Kot dojenčka sta bili deklici kar zdravi. Ko pa ju je Jana vozila v vrtec, sta pogosto zbolevali. Čim je zbolela ena, se je kmalu nalezla še druga. Vendar je sedaj vse to že mimo. Jana se spominja večinoma srečnih strani iz življenja svojih otrok, katere ima zelo rada.

»Petra in Maja obiskujeta sedaj 4. razred osnovne šole Josip Broz-Tito. Njun šolski uspeh je podoben. Zelo si pomagata, tako pri delu kot pri učenju. Radi se družita med seboj. Lahko rečem, da sta nerazdružljivi. Tudi oblečeni sta enako. Če jima pokažem različne stvari in jima rečem, naj zbereta tisto, kar jima je všeč, se vedno odločita za eno samo stvar. Imata podoben okus in enake interese,« je obnašanje svojih hčerk opisala mama Jana.

SAMO DVA MESECA IN POL PORODNIŠKEGA DOPUSTA

Že odrasli dvojčici ima MAJDA KAVČIČ, ki je zaposlena kot medfajna kontrolorka v proizvodnji. Njeni dekleti sta rojeni 16. septembra 1968. Lani sta končali srednjo šolo. Ena se je zaposlila, druga pa študira na fakulteti. Dekletoma je ime Andreja in Bojana in sta dvoajčni dvojčici.

Pred dvajsetimi leti, ko se je Majda poročila in sta z možem živela v Brežicah, še niso imeli ultrazvoka za ugotavljanje morebitnih dvojčkov. Čeprav so bili v Majdinem daljnem sorodstvu dvojčki, na dvoje ust še pomislila ni. Vendar pa se je zgodilo ravno to. V sedmem mesecu nosečnosti je Majda rodila dvojčici. Ker otroka še nista bila za domačo oskrbo (bila sta prelahka), so ju poslali v bolnišnico v Ljubljano, Majda pa po enem tednu domov. Težja hčerka je ostala v bolnišnici tri tedne, lažja pa cel mesec.

Majda je bila ob porodu dveh deklic malce presenečena, vendar ju je takoj vzljubila. Zato ji je bilo hudo, ko ob odhodu iz porodnišnice ni odnesla s sabo tudi malih štručk, temveč jih je dobila šele čez nekaj časa.

V tistem času za mamice dvojčkov ni bilo nobenih ugodnosti. Vse delavke — matere so imele enotno dolg porodniški dopust. Ker Majda zaradi prezgodnjega poroda ni bila v času nosečnosti še nič doma, je imela samo dva meseca in pol porodniškega dopusta. Takrat je bila zakonodaja še takšna, da ni omogočala koriščenje porodniške odsotnosti pred porodom po njem. Do 8. meseca otrokove starosti je Majda delala po 4 ure na dan. Zatem pa je otroka oddajala neki ženski iz bloka, kjer so stanovali, v varstvo. Do treh let sta bili punčki pogosto bolni, zato je bila mamica velikokrat odsotna.

Pred tolikimi leti je bilo pri nas za dvojčke še bolj slabo poskrbljeno. Ni bilo toliko pripomočkov kot sedaj. Vendar si je Majdina družina

(Nadaljevanje na 8. str.)

NOSEČNICE V BOLNIŠKEM STALEŽU

Zadnje čase so v tovarnah nekoliko bolj pozorni na ženske, ki so v bolniškem staležu zaradi različnih težav z nosečnostjo. Na povečano zanimanje za ta pojav prav gotovo vplivajo ekonomski faktorji. Za delavko, ki je že po porodu leto dni odsotna z delovnega mesta, se odsotnost z dela še poveča. Zato takšne ženske organizatorji posameznih del nimajo v čisljih. O morebitnih posledicah pri njih ne razmišljajo. Ne pomislijo le lučaj dalje. Na to, da je zdrav zarod, ki ga je čedalje manj, pogoj za nadaljevanje naroda. Če se izrazimo bolj vulgarno ekonomsko, so naši zanamci jamstvo za naše pokojnine. In če ženske, ki se odločijo le za enega ali dva otroka, še teh ne uspejo spraviti na svet, to ni samo njihova osebna bolečina, temveč nesreča širše družbe.

Tisto, kar izjavljajo organizatorji posameznih del o nosečnicah v bolniškem staležu, so običajno pavšalne trditve, ki se opirajo le na nekaj primerov. Zato sem za pridobitev natančnejših podatkov o takšnih ženskah, o vzrokih za bolniški stalež, o težavah sodobnih nosečnic in še o marsičem obiskala dve zdravstveni delavki: zdravnico v obratni ambulanti Induplati, dr. Marijo Šiško in ginekologinjo v zdravstvenem domu Domžale, dr. Danico Lavrinc-Bolha. Nosečnice na bolniškem staležu v Induplati pa sem primerjala še s številom nosečnic v treh okoliških tovarnah, kar je razvidno iz posebne tabele.

Specialistka za medicino dela dr. Marija Šiška je povedala, da se v zadnjem času število nosečnic v bolniškem staležu nekoliko dviga. Sem seveda ne šteje eno ali nekajdnevni bolniški izostankov, ki so posledica prehodnih infekcij, manjših krčev in podobno. Narašča število nosečih delavk, ki so v bolniškem staležu mesec dni ali več. V povprečju so te delavke na bolniški dve tretjini nosečnosti, to je nekako 5 mesecev. Veliko jih odide v bolniško že po 6. tednu nosečnosti, nakar jo imajo vse do poroda. Pri tem je dr. Šiška omenila, da je zelo malo t.i. težjih vzrokov za bolniški stalež. Zato se ji včasih dozdeva, da se nosečnice nemalokrat rade »pocrkljajo«. Saj nosečnost ni bolezen. Težave pa prinaša vsako spreminjeno telesno stanje v človeku.

Ginekologinja dr. Lavrinc-Bolha je podrobneje spregovorila o razvoju medicine na tem področju in o razlogih za počasno naraščanje bolniških izostankov nosečih žensk.

»Sodobna družba, v kateri se rojeva čedalje manj otrok, posveča otrokom vse večjo pozornost. Ker pa ni otrok bitje le od tistega trenutka, ko se rodi, temveč že takoj ob spočetju, se mu posveča velika skrb že v materinem trebuhu. Sodobna veja medicine — perinatalna medicina, to je varstvo otroka v noseč-

nosti, prinaša svoje izsledke v praksi.

Ravno razvoj perinatalne medicine je odkril vzroke, zaradi katerih je bilo prej veliko spontanih splavov ali prezgodnjih porodov. Splav pa je velik psihični šok za bodočo mater in tudi udarec za družbo, saj je takšna delavka pogosto v bolniškem staležu.

Marsikdo trdi, da so včasih nosečnice delale skoraj do poroda, pa se je velikokrat vse srečno izteklo. Res je. Vendar pa pozablja, da so večkrat rodile in zato je bilo vsaj nekaj porodov uspešnih. Sicer pa je razlika med gospodinjskim in kmečkim delom, s čimer so se večinoma ukvarjale ženske nekoč, ter današnjim industrijskim delom. V zvezi s tem je predstojnik Univerzitetne ginekološke klinike izjavil, da bi morale biti v sedanjem trenutku v bolniškem staležu vse delavke, ki imajo stoječe delo. To bi bilo glede na skrb za vse vrste boleznih več kot opravičljivo. Če skrbimo za bolnega človeka, bi morali v večji meri poskrbeti za zdravega, četudi še nerojenega.

Poudarjam, da bolniški stalež nosečnic ne narašča. Pač pa se posveča večja skrb materam in otrokom. Nihče ni vesel prezgodaj rojenega otroka, ki zahteva precej večjo nego. Poleg tega so ti otroci pogosteje bolni, staknejo več prehladov in tudi matere jih dojijo v manjši meri.

Nosečnost resda ni bolezen. Je pa posebno ginekološko stanje. In če joca mati, joca tudi otrok. Te besede v današnji hitri, prezaposleni družbi kar kličejo po skrbi za nosečnico. Zato trdim, da ni noben razlog za bolniški stalež nosečnice neutemeljen. Ultrazvok in druge metode ugotavljanja zdravstvenega stanja nosečnic nam stoočstotno pokažejo, ali je nosečnica potrebna posebne nege ali ne.

Od lanskega leta dalje razpolagamo ginekološki zdravniki s posebnimi faktorji, na podlagi katerih dolo-

čimo nosečnici po podrobnih pregledih morebiten bolniški stalež. To je nekak pravilnik, za katerega prenekateri splošni zdravnik sploh še ni slišal.

Najpogostejši razlogi, zaradi katerih so nosečnice v bolniškem staležu, pa so: previsok krvni pritisk (posledica sodobnega načina življenja; tega v preteklosti skorajda ni bilo), sladkorna bolezen, nizko segajoči plod, slabokrvnost (anemija), vnetje mehurja, ledvična obolenja ter razne bolezni, ki se nabirajo v ženi in so lahko posledica neugodnih psihičnih stanj. Obvezno pa je v bolniškem staležu bodoča mati, ki nosi dvojčke ali trojčke.

Seveda so imele matere tudi nekaj takšne težave. Delati pa so morale do zadnjega, ker jih medicina še ni znala utemeljiti. Vendar posledice niso izostale. Omenila sem že spontane splave, prezgodnje porode in obolenost takih novorojenčkov.

Sicer je pa težko trditi, da je na primer v domžalski občini veliko nosečnic v bolniškem staležu. Preden to poudarjamo, moramo narediti primerjavo še z drugimi občinami. Jaz bolj poznam občino Ljubljana Vič-Rudnik, kjer živim. Resda je v Domžalah večja fertilitnost kot v tej ljubljanski občini, ker je tukaj več žensk v rodni letih, vendar je tam večje število zaposlenih žensk v bolniškem staležu.

Tudi v domžalski občini obstaja po posameznih delovnih organizacijah različen odnos do nosečnic na bolniškem staležu. Največje razumevanje do njih kažejo v Tosami, tudi v Univerzale. Tukaj so sprevideli, da je boljša in cenejša preventiva kot kurativa.

V spodnji tabeli so navedeni podatki iz štirih različnih delovnih organizacij, v katerih so v pretežni meri zaposlene ženske. Podatki vključujejo število vseh žena in število ter odstotek nosečnic v bolniškem staležu za januar 1988.

Delovna organizacija zaposlenih žena	Število vseh žena	Skupno število bolniških izostankov	Število nosečnic v bol. stal.	% nosečnic v bolniškem staležu
TOSAMA	732	38	11	1,5
UNIVERZALE	534	84	31	5,8
SVILANIT	649		4	0,6
INDUPLATI	700	37	6	0,8

V tovarnah, kjer sem dobila gornje podatke, so povsod povedali, da število nosečnic v bolniškem staležu zelo niha. V Svilanitu jih je trenutno v januarju zelo malo, lani je bilo 10 nosečnic v bolniškem staležu. Tudi v Induplati se stanje spreminja. V decembru so bile v bolniškem staležu 3 nosečnice, v oktobru ena, v avgustu 2 in v juniju spet 2. Te številke pokažejo, da gospodarstvu v delovni organizaciji ni treba biti plat zvona.

Lada Lavrič

ZAHVALA

Ob smrti moje mame
KATARINE GIOVANELLI
se zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam oddelka oplemenitilnice za izraz iskrenega sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti.

LOVRO

RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 1988

Program oz. poklic	Stopnja zaht. pokl.	Štev. * štip.	Letnik štipend.
Tekst. mehanik I — strojni predilec II	III	2	2
Pom. tekst. meh. — strojni tkalec I	II	1	2
Pom. tekst. meh. — previjalec	II	2	2
Pom. tekst. kemik — barv. pom.	II	2	2
Tekst. meh. I — strojni tkalec II	III	1	2
Test. kemik I — apreter tekstilij	III	1	2
Tekstilni kemik I — barvar tekstilij	III	1	2
Tekstilni mehanik II — tkalec	IV	4	3
Tekstilni mehanik II — predilec	IV	1	2
Tekst. obrt. konfek. — krojač	IV	1	3
Tekst. obrt. konfek. — šivilja	IV	1	3
Tekstilni konf. tehnik — tekst. konf. tehnik	V	1	2
Pomoč. tekst. konf. — konf. pomočnik	II	1	2
Računalništvo — dipl. ing. računal.	VII	2	1

Kandidati za štipendijo naj pošljejo prijave oz. vloge do 15. julija na naslov:

**Industrija platnenih izdelkov
INDUPLATI, p. o. Jarše, p. Domžale
Kadrovska služba
Zg. Jarše 20
61230 Domžale**

K prijavi oz. vlogi za štipendijo (obr. DZS SPN-1 »Vloga za uveljavljanje socialno varstvenih pravic«) je treba priložiti:

- potrdilo o vpisu v šolo,
- overjen prepis oz. fotokopijo zadnjega šolskega spričevala,
- potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izdaja oz. potrjuje ga davčna uprava in matični urad pri skupščini občine),
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu; navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, obrti in dohodki iz dela v podaljšanem delovnem času in drugih virov. Starši-upokojenci priložijo odrezek od pokojnine za december 1987.

Opozarjamo kandidate, da pomanjkljivo izpolnjenih vlog in vlog brez zahtevane dokumentacije ne bomo obravnavali. Za kadrovske štipendije lahko zaprosijo udeleženci v usmerjenem izobraževanju, pri katerih dohodek na družinskega člana ne presega povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto.

Kadrovske štipendije bo izjemoma podeljena tudi mimo navedene omejitve, če za vključevanje v posamezne vzgojnoizobraževalne programe ne bo dovolj ustreznih kandidatov, o čemer se morajo sporazumeti udeleženci samoupravnega sporazuma v občini.

Prednost pri podelitvi štipendij bodo imeli kandidati z boljšim učnim uspehom in slabšim socialnim stanjem, ob izenačenih ostalih pogojih pa otroci delavskih in kmečkih družin. Kandidate, ki se bodo prijavili v rednem razpisnem roku, bomo z rezultati izbora seznanili do 15. avgusta 1988.

Če vseh razpisanih štipendij v rednem roku ne bomo podelili, bomo do 30. avgusta sprejemali naknadne prijave za nepodeljene štipendije. Te kandidate bomo o izboru obvestili do 15. septembra 1988.

Vse ostale štipendije za prve letnike so bile objavljene v začetku marca v časopisu Delo.

Kadrovske splošni sektor

(Nadaljevanje s 6. str.)

kljub temu nabavila voziček za dvojčke. Kupili so ga v Italiji.

Majdi je bil pri vzgoji otrok v veliko pomoč mož Rajko. Če ji ne bi stal vseskozi ob strani, bi težko zmoгла opraviti vsa gospodinjstva dela in opravila pri deklicah. Ker sta bili punčki v začetnih mesecih precej nemirni, so ju dali spat v različne sobe. To se je na srečo dalo, saj so stanovali v dvosobnem stanovanju.

Kako sta kasneje dekleti rasli in kakšen je odnos staršev do njiju? »Zmeraj sta se razumeli. Tudi po značaju sta si precej podobni. Ko so ju nekoč v šoli premestili v različna

razreda, so ju morali kmalu dati skupaj v en razred. Dosegali sta podobne šolske uspehe. In tudi oblečeni sta želeli biti enako.«

Majda poleg varstva otrok ni imela časa v izobilju. S čim pa se je še ukvarjala? »Za dekleti sem precej pletla in šivala.« pove. »Tudi onidve se radi ukvarjata z ročnimi deli. Nasploh pa smo veliko hodili na sprehode. Ko sta bili mlajši, se je mene držala za roke šibkejša od dvojčic, moža pa močnejša. Ker smo bili v mladosti zelo povezani, se tudi sedaj vsa družina večkrat zbere k skupinskemu pogovoru.«

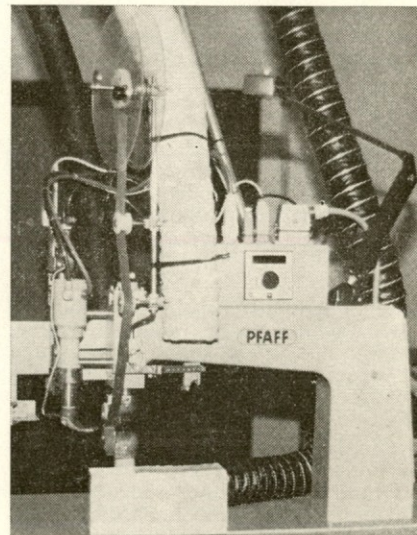
Na obiskih bila L. L.

PRESEDNIK KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZVEZE SINDIKATOV INDUPLATI JARŠE VINKO KEPEC O OSNUTKU STAVKOVNIH PRAVIL:

»En član sindikalne konference je bil z osnutkom stavkovnih pravil seznanjen na posvetu, ki ga je sklical Občinski sindikalni svet. Nato je o teh pravilih dvakrat razpravljala konferenca. Trenutno teče akcija seznanjanja vodij sindikalnih skupin, kjer bo potem potekala javna razprava.

Na dosedanjih sestankih smo izoblikovali pripombo o neživljenjskosti teh pravil. Menimo, da v tistem trenutku, ko neki utemeljeni razlogi privedejo delavce do njihovega edinega orožja — štrajka, nihče ne pomisli na pravila »igre«. Stavka poteka spontano, saj je odraz naravnega gneva v srcih zaposlenih.

Kolikor poznam ta pravila, so modelirana tako, da se lahko štrajka samo zoper nepravilnosti znotraj organizacije združenega dela, proti vodilnim v podjetju. Na zunanje faktorje (obstoječa državna politika, ki peha v revščino tako delavce kot organizacije združenega dela), pa se pozablja. Še vnaprej ostajajo nedotakljivi. Mi pa stresamo jezo na tiste, ki so nam dosegljivi. Tiste, ki dejansko kreirajo politiko, so pa daleč stran od nas, največkrat odmišlimo.«

Slika prikazuje stroj za prevaritev oziroma za tesnenje strešnih šivov na plastificiranih tkaninah, ki ga imajo od poletja dalje v oddelku v Mokronogu. Z njegovo nabavo je odpadlo prevažanje izdelkov na prevaritev v Radomlje. Sedaj se izdelek v celoti naredi na enem mestu.

GASILCI V MINULEM LETU

V sredini februarja so se na rednem občnem zboru zbrali člani IGD Induplati. Gasilci in gasilke so razpravljali o uspehih, ki so jih dosegli v minulem letu, o težavah, s katerimi so se srečevali v tekmovalnem gasilstvu, o pripravljenosti za praktično gašenje požarov v tovarni in o nalogah v prihodnje. Zlasti so poudarili uspehe moških in ženske desetine na gasilskih tekmovanjih, navedli pa so tudi vzroke za slabše tekmovalne dosežke nekaterih desetini. Pri tem so ves čas postavljali v ospredje usposobljenost za gašenje pravega ognjenega zublja, ki se je v tovarni nekajkrat pojavil, vendar pa je bil vedno pravočasno zatrt. Zlasti po zaslugi delavcev na krajih požarov, ki niso nikoli preiščevali, kako naj se vedejo, temveč so samo ukrepali. Kot kažejo primeri, zelo uspešno. Sicer pa raje preberimo izvlečke iz poročil nekaterih gasilskih »funkcionarjev«.

Poveljnik industrijskega gasilskega društva TONE HRIBAR je v svojem poročilu opisal tako uspešne kot neuspešne strani življenja in dela gasilcev v društvu.

»Med letom smo opravili planirane, pa tudi neplanirane naloge. Vanje vključujem sodelovanje na raznih gasilskih tekmovanjih in aktivnost pri gašenju praktičnih požarov v tovarni.

Naše barve so na posameznih tekmovanjih zastopale štiri različne ekipe. Veterani, moška članska B desetina, moška članska A desetina in ženska članska desetina.

Veterani so se že večkrat doslej udeležili raznih gasilskih tekmovanj. Vedno so bili med prvimi, nemalokrat pa celo zmagovali. To kaže na njihovo dobro strokovno in fizično pripravljenost. Zgodilo se je tudi, da na kakšnem tekmovanju niso sodelovali. Vzrok za neudeležbo ni bil v nepripravljenosti članov desetine za tekmovanje, temveč v tem, ker posamezni člani sodelujejo v sodniškem zboru oziroma v prostovoljnih krajevnih gasilskih društvih.

Večih gasilskih tekmovanj so se udeležili člani, ki tekmujejo v razredu B (starost nad 35 let). Letos jim žal ni uspelo ponoviti uspeha iz prejšnjih let. Vzrok za manjši uspeh pa je v posameznikih, ki niso dovolj resno jemali priprav za tekmovanje.

Posebno veselje so nam pripravili fantje, ki tekmujejo v gasilskih A vrstah. Na vajah so bili zelo zagnani. To se jim je lepo obrestovalo, saj so na republiškem tekmovanju

zasedli prvo mesto v svoji skupini. Čeprav bi se morali po vseh pravih udeležiti zveznega gasilskega tekmovanja, so jim to različni (vprašanje čigavi) interesi preprečili. Zveznega tekmovanja se bodo zdaj udeležili prvaki članske B desetine.

Razveseljivo za naše društvo pa je, da smo spet oživili žensko tekmovalno desetino. Čeprav so dekleta vadila komaj dve sezoni, nekateri pa niti to ne, so se uspešno povzpela iz začetnic v občinske prvakinje. Zaradi tega bi morda tudi na republiškem regijskem tekmovanju dosegle boljše mesto, če bi bilo izvedeno v primernejšem terminu. To tekmovanje je bilo izvedeno na začetku letnih dopustov, zaradi česar je bilo potrebno manjkajoča dekleta v kratkem času zamenjati z drugimi, ki pa se v enem tednu niso mogle naučiti vseh gasilskih veščin.

Lani smo si zadali še nalogo, da bomo sestavili gasilsko ekipo za enoto civilne zaščite. To nam zaradi novih predpisov občinske gasilske zveze tokrat ni uspelo.

K vsem opisanim uspehom in dejavnostim gasilcev v preteklem letu so prispevali tudi vodstveni delavci in celotni kolektiv. Vodstveni delavci so z razumevanjem sprejemali odsotnost gasilcev in gasilk z delovnih mest zaradi gasilskih vaj.

V lanskem letu so se naši delavci srečali tudi s tremi pravimi požari v tovarni. Vse so pogasili že v kali, tako da gasilskim ekipam ni bilo potrebno intervenirati. To potrjuje trditev, da so naši delavci na

delovnih mestih pravilno poučeni o začetnih požarih in o ukrepanju v teh najpomembnejših trenutkih.«

Predsednik IGD ALOJZ PUŠLAR je v poročilu pohvalil tako uspehe gasilskih desetini na različnih tekmovanjih kot izboljševanje požarne varnosti v delovni organizaciji. Med drugim je izjavil:

»Priprave na tekmovanje in druge vaje zahtevajo precej časa. Vemo, da je sedanji trenutek neugoden za gospodarstvo in da moramo gledati na čim večjo izkoriščenost strojev. Kljub temu smo imeli v organiziranju vaj podporo vodstva delovne organizacije, tako da niso trpele ne gasilske vaje niti proizvodnja.

Požarna varnost v naši delovni organizaciji se izboljšuje. Ob danih možnostih za izvajanje protipožarnih ukrepov strokovna služba vzorno skrbi za požarno varstvo. Upam, da k tej vzornosti prispeva tudi delovanje našega društva.

Da se bo povečala učinkovitost požarne varnosti, bomo v tem letu nabavili protipožarna sredstva, ki jih najbolj nujno potrebujemo. To je gasilska 12-metrška lestev in še dva dihalna aparata.«

NAČRTI GASILCEV ZA LETOS

V planu IGD Induplati zavzema najpomembnejše mesto **praktično in teoretično izobraževanje članov in članic društva na področju tekmovalnega in praktičnega gasilstva.**

Se vnaprej se bodo tudi **udeleževali gasilskih vaj in tekmovanj.** Upajmo, da čim uspešneje.

Gasilstvo ni lokalno omejeno. V svojih dejavnostih so gasilci zelo solidarni, zato bodo tudi v prihodnje **sodelovali s sosednjimi gasilskimi društvi (IGD Lek, IGD Slovenjajale, GD Jarše-Rodica in drugi).**

Lansko leto društvu ni uspelo **ustanoviti ekipe civilne zaščite na področju protipožarne varnosti.** Zato bodo letos v to usmerili vse moči in usposobili moško ekipo CZ.

(Nadaljevanje na 10. str.)

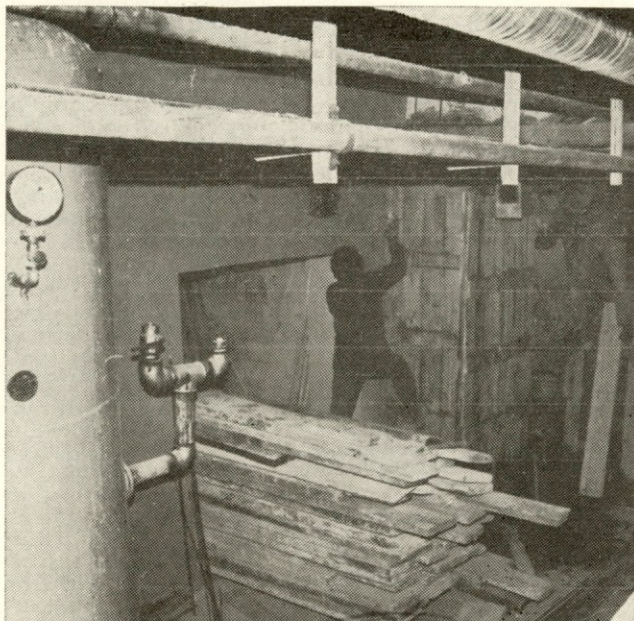

Člani IGD na občnem zboru v sejni sobi DO

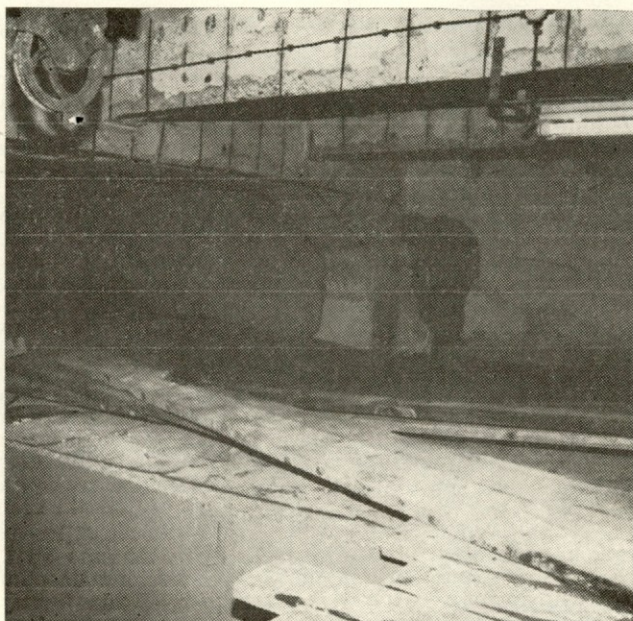

Podelitev priznanj — desetarki ženske desetine

V kleti stare barvarne so še železobetonski stropi. Včasih so v njej pripravljali hipoklorid za beljenje lanenih tkanin. Pri tem se je sproščal klor, vlaga itn., kar je vplivalo na propadanje stropa. Beton je postajal porozen in je odpadal, tako da se je že pokazala železna armatura. Zaradi tega je potrebno strop obnoviti, sicer

obstaja nevarnost, da bi se nekoč zrušil. Dela opravlja zunanji izvajalec Zamljen s svojo ekipo.

S fotografij je razvidno precej naporno delo na stropu v kleti stare barvarne

LE SOLZE SEM IMELA ZATE

*Tvoj pogled me zadel je v srce
in tvoja velika ljubezen še bolj!
Tiste sončne besede bile so dovolj,
da zdaj ljubiti začelo je tudi moje
srce.*

*Hotel si, da bi se skupaj smejala,
hotel si mi dati vse zvezde zlate,
jaz pa le solze imela sem zate!
Bolelo te je, ker sem zaradi tebe
jokala.*

*Z rokami si brisal mi solzne oči
in prosil si me, naj ne jočem;
a solze teko, čeprav tega nočem,
ker vem, da moja žalost tudi tebe
boli.*

*Rekla sem ti, da za vedno odidi
in hotela sem, da zares bi odšel,
a ti si znova in znova prišel,
vse do tedaj, ko sem rekla ti:
»PRIDI!«*

Katarina Letnar

nadaljevanje s str. 9

Minulo leto je bilo leto **gasilskih kongresov**, ki so društvom naložili nekatere pomembne dejavnosti. V teh aktivnostih bo sodelovalo tudi društvo Induplati.

Bliža se 50-letnica obstoja in delovanja IGD Induplati, ki bo drugo leto. V tem primeru bo potrebno gasilstvu v DO posvetiti malo več pozornosti, na kar so se gasilci že pričeli pripravljati.

Pripravila: L. L.

Dne 18. februarja 1988 smo na političnem aktivu Induplati Jarše obravnavali osnutek amandmajev k Ustavi SFRJ.

S predlaganim osnutkom nas je seznanil tov. Franc Mazzi, namestnik republiškega javnega tožilca, ki je gradivo res dobro in vsem razumljivo podal. Odgovoril je tudi na vsa vprašanja, ki so bila postavljena v razpravi.

DOPOLNILO IPI PREJICE IZ FEBRUARSKEGA KONOPLANA

Na IPI prejico o obnašanju IO OOZS proizvodnje v prejšnji številki Konoplana je bilo podanih nekaj ustnih in ena pismena pripomba. Nanašale so se na netočnost glede izrečene kazni in na nepodpisanost avtorja članka. Pripomba o netočnih podatkih je opravičljiva, saj je disciplinska komisija dne 9. 1. 1988 odgovorne delavce v električarski zadevi spoznala za krive hujše kršitve prisvajanja družbene lastnine in so jim bili zato izrečeni ukrepi prenehanja delovnega razmerja, katerih izvršitve pa so jim bile pogojno od-

ložene za eno leto, če v tem času ne bi storili nove hujše kršitve obveznosti.

O nepodpisovanju avtorjev IPI prejic pa tole dopolnilo: skoraj vsak časopis ima manjše rubrike, kjer se v nekaj stavkih opisujejo različne nepravilnosti ali pohvale v okolju, kateremu je le-ta namenjen (npr. slamic v Občinskem poročevalcu idr.). Te zbadljivke ali pohvale, ki so ogledalo okolja, o katerem časopis piše, so običajno nepodpisane. V glavnem jih napiše nekdo iz uredniškega odbora, ki jih ujame tu ali tam oziroma mu kdo namigne nanje. Tako je bilo tudi v primeru IPI prejice.

18. ZIMSKA TEKSTILIADA

Ni še minilo leto dni, ko smo se tekstilci spet zbrali na mariborskem Pohorju. Pokrovitelj letošnje tekstiliade na Arehu je bila delovna organizacija MTT iz Maribora. Sobotna, 20. februarja, je bila za nekatere izmed nas tudi delovna. Da pa smo se kljub temu lahko prireditve udeležili, smo dobili odobren izredni dopust.

Ponovila se je zgodba iz lanskega leta, ko smo se zjutraj odpeljali z osebnimi avtomobili proti Stajerski. Bolj ko smo se bližali koncu avtomobilske ceste v Hočah, več je bilo na cesti avtomobilov s smučmi na prtljažniku. Slika je bila kar malo čudna, saj v okolici ni bilo opaziti nobene zaplate snega. Ko smo zapeljali na cesto, ki se v serpentinah vije proti Arehu in za katero se še nismo odločili, ali je asfaltirana ali ne, se je kolona vozil iz raznih koncev Slovenije že strnila. Nam pa je upanje na sneg ob pogledu na gola pobočja Pohorja hlapelo.

Pa le ni bilo tako kopno na Arehu. Ob parkirnih prostorih je bilo snega tudi čez pol metra, naritega seveda. Po razdelitvi smučarskih kart in štartnih števil, smo se porazgubili po smučišču. Prva ugotovitev je bila, da nam letošnja zima še kar naprej kaže zobe v obliki kamenja na smučiščih. Organizator letošnje tekstiliade se je moral zares potruditi, da je izpeljal tekmo v teh pogojih. Smučarski šoli Pohorje-Branik velja zato vsa pohvala. Naj omenim še to, da se je tekmovanje pričelo brez zamude, točno ob 10. uri. Redarji pa so progo med samim tekmovanjem popravljali kolikor je bilo to v njihovi moči, saj je marsikje že pogledala trava izpod snega. Seveda proga zato še ni bila čisto v redu, ampak njihova dobra volja pa tudi nekaj velja.

Imeli pa smo veliko srečo z vremenom. Sonce se je skrilo za oblake že dopoldne, snežiti pa je začelo šele ob končanem tekmovanju v smučarskih tekih. Odpeljali smo se v Hoče, kjer je bila v dvorani svečana razglasitev najboljših tekmovalcev in ekip. In kako smo se uvrstili mi?

Ekipni vrstni red veleslaloma:

1. BPT, Tržič
2. Etiketa, Žiri
3. Gorenjska predilnica, Škofja Loka
21. Induplati, Jarše
(Sodelovalo je 53 ekip.)

Ekipni vrstni red v tekih:

1. Tekstilindus, Kranj
2. Vezanine, Bled
3. Gorenjska predilnica, Škofja Loka
4. Induplati, Jarše
(Sodelovalo je 17 ekip.)

Kako pa so se odrezali posamezniki?

Veleslalom moški:

A kategorija:
(uvrščeni 83 tekmovalcev)

34. Lončar Marko
38. Burja Matevž
42. Gorjanc Andrej

B kategorija:
(uvrščeni 89 tekmovalcev)

5. Igljč Rado
48. Lavrinc Maks

C kategorija:
(uvrščeni 82 tekmovalcev)

51. Zabret Milan

V D in E kategoriji nismo imeli predstavnika.

Veleslalom ženske:

A kategorija:
(uvrščeni 79 tekmovalk)

12. Vodnjov Erna
62. Lončar Mojca

B kategorija:
(uvrščeni 75 tekmovalk)

10. Vrhovnik Majda
16. Kovačič Alenka

V C in D kategoriji nismo imeli tekmovalke.

Kot vsako leto se je tudi letos tekmovanja v veleslalomu udeležilo veliko več tekmovalcev kot v smučarskih tekih. Teki so resda malo težja disciplina na tekstiliadi, vendar pa smo v tej disciplini letos osvojili kar dve zlati medalji!

Teke moški:

A kategorija:
8. Čevka Andrej

B kategorija:
1. Kavka Franc

Teke ženske:

A kategorija:
1. Hribar Helena

Ob tej priložnosti se Kavka Franc zahvaljuje za izredno plačani dopust, katerega je porabil za priprave na tekmovanje. Le-teh se udeležuje redno, tako tistih, v katerih tekmuje za Induplati — bil je že šestkrat zmagovalec na tekstiliadi, kot tudi raznih množičnih športnih prireditvev v smučarskih tekih doma in v tujini, kjer vedno dosega dobre rezultate.

Tudi 18. zimska tekstiliada se je končala. Naše uvrstitve so se v primerjavi z lanskim letom izboljšale. Lahko pa bi bilo še boljše, če ... Mogoče pa je bolj pomembno to, da smo se kljub močnemu sneženju na poti vsi zdravi in dobre volje vrnili domov.

Erna Vodnjov

OPRAVICILO

V februarski številki Konoplana se je tiskarski škrat dvakrat poigral.

Avtorici članka Kakovost naših izdelkov KAROLINI PUHAN je nekoliko prekroutil priimek. Pravilno je torej PUHAN in ne Kuhan.

V članku Higiena v DO — na stranskem tiru? je izraz odmor spremenil v odnos. Prvi stavek v 4. odstavku se pravilno glasi: Dolžnost vsakega posameznika je vzdrževati pogoje, primerne za bivanje ali počitek oziroma odmor.

Avtorjem člankov se opravičuje mo za neljubo napako.

CESTITKA UPOKOJENKE ZA DAN ŽENA

Vse najboljše ob dnevu žena je delavkam in upokojenkam Induplati zaželela upokojena sodelavka iz Dokležovja MICKA PLEJ. BAŠA. Voščilnica izraza željo za osebnim zdravjem, srečo in uspehom pri delu.

Hvala lepa, spoštovana upokojenka. Tudi mi vam ob tem ženskem prazniku želimo enako. Upamo, da se vas je ob tej priliki kdo spomnil s šopkom rož in stiskom roke. Tega vam mi na drugi konec Slovenije ne moremo poslati. Lahko pa vam sporočimo, da smo veseli vaše čestitke in vam pošiljamo besede zahvale za spominjanje na Induplati.

Uredniški odbor

SPOZNALA SEM

*Spoznala sem, da si mi lagal,
potreboval si me samo za kratak
čas.*

*Zakaj? Zakaj si me zavrzel?
Na to vprašanje odgovora ne bom
iskala,*

*nikdar ga ne bom spoznala.
Naj jočem? Ne, tega ne smem
storiti,
moram ti povzročiti bolečino,
te uničiti ali vsaj prizadeti.*

*Zgodaj, prezgodaj sem spoznala
skrivnost življenja,
skrivnost boja proti tebi,
skrivnost boja za prijazen
nasmešek,
ki si ga z lahkoto iztrgal z mojega
obrazca.*

*Morda nisem dovolj močna.
Ne, preveč sem te ljubila,
nimam moči, da bi ti povzročila
bolečine.*

*Vendar, uničujem te v sebi,
iz dneva v dan vidim, kako trpiš.
Iluzija, zavem se, da mučim sebe.*

*Ti moraš vedeti, da je to namenjeno
tebi,
samo tebi. S svojimi lažnimi očmi,
s črnimi, kodrastimi lasmi
si uničil mojo mladost.*

Vojka

obvestila iz kadrovske službe

Vstopi:

1. Levec Danica, šivanje v konf. notranje opreme Mengeš, 1. 2. 1988
2. Ramovš Antonija, šivanje v obratu konfekcije v Mokronogu, 2. 2. 1988
3. Jeležević Hajrija, delavka v proizvodnji, 3. 2. 1988
4. Kepic Irena, korespondent v nabavnem sektorju, 15. 2. 1988
5. Kavčič Aleksander, receptor v restavraciji, 1. 2. 1988
6. Stožinić Melita, točenje in prodaja pijač, 3. 2. 1988

Izstopi:

1. Grčar Slavica, točenje in prodaja pijač in strežba, 12. 2. 1988 — upokojena
2. Kladnik Mihaela, korespondent v nabavnem sektorju, 14. 2. 1988 — sporazumno
3. Bernot Marinka, vodja odpreme blaga, 29. 2. 1988 — upokojena
4. Cerar Slavka, tkanje tkannin, 29. 2. 1988 — upokojena
5. Žučko Rudolf, vzdrževalec klima naprav, 29. 2. 1988 — upokojen
6. Cerar Janez, tkanje tkanin, v JLA
7. Rak Stanko, mazanje strojev, v JLA
8. Steblaj Tomaž, navijanje tkanin v bale, v JLA
9. Andrejka Rafael, delavec v kov. konstrukcijah, v JLA
10. Bregar Janez, delavec v ceradnem oddelku, v JLA
11. Kimovec Jožefa, delavka v konf. notranje opreme v Mengšu, 29. 2. 1988 — upokojena.

POROČILI SO SE:

1. Rode Ema, restavracija, poročena ČERNE

RODILI SO SE:

1. Komotar Bernardi sin Roman
2. Opara Pavli hči Petra.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage tete

JOŽEFE KEPIC,

92-letne upokojenke Induplati se iskreno zahvaljujemo upravi podjetja za venec in osmrtnico v časopisu Delo. Prisrčna hvala.

Kepicovi iz Trzina

OSEBNI DOHODKI V JANUARJU 1988

Poročilo o osebnih dohodkih vsebuje gibanje OD, dosežene najnižje in najvišje OD, izračun povprečnih OD za dejansko število opravljenih ur med 160 in 200 urami, dejanskem doseganju delovnih rezultatov in dejanski ocenjenosti del in nalog. Prav tako so v poročilu zajeti tudi osebni dohodki pripravnikov in nadomestila OD do 30 dni (metodologija izdelave RAD obr.). Če prikazanemu številu delavcev dodamo še zaposlene z manj kot 160 in več kot 200 opravljenimi urami ter zaposlene brez obračuna OD (nadomestila nad 30 dni) dobimo skupno število vseh delavcev, ki so prejeli OD oz. nadomestilo.

Razred	Skupaj DO
do 200.000	10
200.000—260.000	82
260.000—320.000	244
320.000—380.000	252
380.000—440.000	135
440.000—500.000	61
500.000—560.000	42
560.000—620.000	21
620.000—680.000	22
680.000—740.000	7
740.000—800.000	8
800.000—860.000	8
860.000—920.000	4
920.000—980.000	2
nad 980.000	2
Zaposleni s 160—200 urami	900
Zaposleni z manj kot 160 urami	57
Zaposleni z več kot 200 urami	42
Zaposleni brez obračuna OD	38
Skupaj število zaposlenih	1037
Najnižji OD	160.000
Najvišji OD	1.168.660
Povprečni OD	375.032

Vrednost točke je v januarju znašala v brutto vrednosti 2,50 din. Najnižji OD v višini 160.000 din je prejela pripravnica s 70-odstotno vrednostjo sestavljenosti del in nalog in brez gibljivega dela OD.

BOLNIŠKI IZOSTANKI V JANUARJU 1988

TOZD	Štev. zaposl.	Bolezen v %	Poškodba na delu v %	Poškodba na poti v %	Pošk. izven dela v %	Nega druž. člana v %	Spremnstvo v %	Red. in pod. por. dop. v %	Skupaj v %	Izpadle ure
Proizvodnja tkanin	578	4,10	0,06	0,33	0,22	0,59	0,04	2,89	8,23	8.755
Konfekcija Radomlje, Mengeš, Peče	216	5,39	0,005	0,32	0,26	0,20	0,04	2,31	8,63	3.432
Konfekcija Mokronog	79	2,97	—	—	—	0,08	—	8,09	11,14	1.620
Prodajalne	26	3,97	—	—	—	—	—	—	3,97	188
Gostinska dejavnost	22	5,94	—	—	—	—	—	4,55	10,49	420
Uprava	112	3,20	—	—	—	0,19	0,04	4,46	7,89	1.628

Povprečni izostanki za DO: Zaposlenih 1033 delavcev
 Izostanki zaradi bolezni 4,22 %
 Izostanki zaradi nesreče pri delu 0,03 %
 Izostanki zaradi poškodbe na poti 0,27 %
 Izostanki zaradi poškodbe izven dela 0,18 %
 Izostanki zaradi nege 0,40 %
 Izostanki zaradi spremstva 0,03 %
 Izostanki zaradi por. in 3,30 %

Izdaja v 1500 izvodih DO INDUPLATI Jarše p. o. Ureja 15 član ter fotografiranje LADA LAVRIČ. Natisnila tiskarna Učnih d. prometnega davka z odločbo Sekretariata za informacije SR

Induplati
 Jarše
 61230 Domžale
 p.p. 105

61230 DOMŽALE
 KOLDOVORKA UL. 6
 DU - OBC * MAT * KNJ * DOMŽALE